

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Τμήμα: «Διδακτική της Τεχνολογίας & Ψηφιακά Συστήματα»

Κατεύθυνση: Ηλεκτρονική Μάθηση

**ΜΑΘΗΜΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ (ΗΜ 09)**

Διδάσκων : Δ. ΣΑΜΨΩΝ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

«ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ»

Συντάκτης:

Λάμπρος Πόλκας (ΜΕ 10414)

ΠΕΙΡΑΙΑΣ Μάρτιος 2006

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1.1. Διδακτικό πρόβλημα

Στη διδασκαλία του μαθήματος της αρχαιοελληνικής γλώσσας και γραμματείας (στο εξής ΑΕΓΓ) τα πρωτότυπα και μεταφρασμένα κείμενα, που περιέχονται στα έντυπα σχολικά εγχειρίδια, συνοδεύονται με άφθονο εικαστικό υλικό, εμπνευσμένο τόσο από αρχαία ελληνικά αγγεία και γλυπτά όσο και από σύγχρονους πίνακες ζωγραφικής και έργα γλυπτικής -δημιουργήματα ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών. Το αναπαραστατικό αυτό υλικό είναι από πολλές απόψεις χρήσιμο και ωφέλιμο στη διδασκαλία, εφόσον μια εικονογραφική αναπαράσταση:

- Αποτελεί έναν από τους πολλούς σημειωτικούς τρόπους (modes) επικοινωνίας, περιλαμβάνοντας καθοριστικής σημασίας μη λεκτικά στοιχεία, τα οποία συμπληρώνουν και ενισχύουν τη γραπτή γλώσσα του κειμένου.
- Δια φωτίζει τον εκπαιδευόμενο για το θέμα στο οποίο αναφέρεται το κείμενο, το οποίο συχνά δεν είναι ξεκάθαρο ως προς τη σημασία και τη λειτουργία του μέσω της απλής ανάγνωσης.
- Διαλέγεται (μέσω της συμφωνίας, της επέκτασης ή της απόκλισης) με το θέμα των κειμένων, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα είδος «μιμητικού συναγωνισμού» ανάμεσα στον δημιουργό της εικόνας και στον συντάκτη του κειμένου, το οποίο στη διδακτική πράξη μπορεί να πάρει τη μορφή διερευνητικού και κριτικού προβληματισμού των εκπαιδευομένων.

Ωστόσο, στην παραδοσιακή διδακτική πρακτική οι σημαντικές ωφέλειες από τη συνανάγνωση κειμένου και εικόνας παραγνωρίζονται, με αποτέλεσμα το δεύτερο μέσο να διακοσμεί απλώς το πρώτο. Αυτό οφείλεται στους εξής κυρίως λόγους:

- Στην εκπαίδευση αντικείμενο μελέτης αποτελεί μόνο το γραπτό γλωσσικό σημειωτικό σύστημα.
- Οι διδάσκοντες, κατ' επέκταση, δεν αισθάνονται ότι οφείλουν να γνωρίζουν πώς να εντάσσουν στο μάθημά τους και άλλους σημειωτικούς τρόπους επικοινωνίας και να ασκούν τους μαθητές στο να αναγνωρίζουν τους πιο σύνθετους κώδικες συνανάγνωσης των κειμένων με τις εικόνες τους.
- Η επιλογή, εξάλλου, των εικόνων γίνεται από τους συντάκτες των έντυπων εγχειριδίων δίχως κάποια κριτήρια συνάφειας με το κείμενο. Συχνά οι εικόνες χρησιμοποιούνται για να γεμίσουν απλώς οι σελίδες του σχολικού εγχειριδίου.
- Δεδομένου ότι οι μηχανισμοί παραγωγής και εκτύπωσης των σχολικών εγχειριδίων είναι εξαιρετικά φτωχοί, η απόδοση της εικόνας στο έντυπο εγχειρίδιο είναι κακής ποιότητας, σε σημείο που κάποτε δεν είναι δυνατόν να αναγνωριστεί το βασικό της θέμα και οι σημαντικές της λεπτομέρειες.
- Εναπόκειται, λοιπόν, στη φιλοτιμία του εκπαιδευτικού να παρουσιάσει στους μαθητές του κάποια δική του έντυπη εικονική πηγή, από δικό του βιβλίο -

διαδικασία ωστόσο που κοστίζει (σε χρήμα και σε χρόνο) ως προς την εξασφάλιση και την κυκλοφορία της μέσα στην τάξη.

- Περιορισμοί, όπως τα πνευματικά δικαιώματα, αλλά και η έλλειψη πρόσβασης σε συγκεκριμένες έντυπες εικονικές πηγές (μουσεία, εικαστικές βιβλιοθήκες), που αναφέρονται σε θέματα των κειμένων, λειτουργούν ανασταλτικά στη δημιουργική χρήση της εικόνας στο μάθημα της ΑΕΓΓ.
- Από την άλλη μεριά, με την ραγδαία εξάπλωση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στους χώρους μάθησης και εκπαίδευσης, η εικονιστική πενία των έντυπων μέσων τείνει να εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια σε πληθωρική. Καθώς ωστόσο αυτή η πληθωρική εικονολογία την οποία παρέχουν τα ηλεκτρονικά μέσα σπανίως συνοδεύεται από κάποιον συστηματικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό και από έγκυρες -με νόημα- ερμηνευτικές προτάσεις, μένει εγκλωβισμένη στην κοινότοπη παροιμία «μια εικόνα...χίλιες λέξεις».

Το προκείμενο σενάριο δοκιμάζει να αντιμετωπίσει τα προηγούμενα προβλήματα, αποβλέποντας αφενός στη σχεδίαση και στην αναπαράσταση μιας ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής δραστηριότητας (computer based learning activity) με βάση τη διεθνή προδιαγραφή IMS Learning Design και αφετέρου στην εφαρμογή της με τη χρήση του εργαλείου ASK-LDT (UPMSc Version), το οποίο στηρίζεται στην προδιαγραφή αυτή. Κύριο και υποστηρικτικό υλικό είναι πρωτογενές, και έχει δημιουργηθεί για τις ανάγκες του προκείμενου σεναρίου.

1.1.1. Γνωστικό αντικείμενο του προβλήματος

Σε γενικότερο επίπεδο, το συγκεκριμένο σενάριο αποσκοπεί στο να δείξει ότι:

- Με τη μεταφορά της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε κατάλληλα σχεδιασμένο ηλεκτρονικό περιβάλλον, η αξιοποίηση των κειμένων και του εικαστικού υλικού είναι περισσότερο αποτελεσματική και ποιοτική από αυτήν που νομίζεται σήμερα στο παραδοσιακό σχολείο, εφόσον η εικόνα συνδέεται με πολλούς τρόπους με την κειμενική πληροφορία.
- Στον βαθμό που οι μαθησιακές διαδικασίες υλοποιούνται με τα κατάλληλα ηλεκτρονικά εργαλεία, εικαστικό και κειμενικό υλικό συνδέονται στενά μεταξύ τους, ενώ προβάλλονται οι μεταξύ τους αλληλεπιδραστικές σχέσεις.

Οι δύο προηγούμενες υποθέσεις εργασίας εφαρμόζονται στη διδασκαλία της ομηρικής Οδύσσειας από μετάφραση και, ειδικότερα, στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αφορμώνται από το επεισόδιο της συνάντησης του Οδυσσέα με τις Σειρήνες, το οποίο εντοπίζεται στην ομηρική Οδύσεια. (ραψωδία μ, στίχοι 37-54 και 166-200). Ενδιαφέρει, στη συγκεκριμένη περίπτωση:

- Να διερευνήσουν, πρώτα, οι εκπαιδευόμενοι συγκριτικά τις σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα σε κείμενα διαφορετικών περιόδων (στο ομηρικό, συγκεκριμένα, και σε δύο μεταγενέστερες κειμενικές εκδοχές, του

Απολλώνιου Ρόδιου και του Λυκόφρονα), που αναφέρονται στο ίδιο θέμα: αυτό δηλαδή της συνάντησης του Οδυσσέα με τις Σειρήνες.

- Να συγκρίνουν, ύστερα, τα τρία κείμενα (του Ομήρου, του Απολλώνιου Ρόδιου και του Λυκόφρονα) με εικονικές αναπαραστάσεις από την αρχαία (κυρίως) ελληνορωμαϊκή και τη νεότερη (δευτερευόντως) τέχνη, οι οποίες αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, στο μυθολογικό θέμα των Σειρήνων. Ειδικότερα:

1.1.2. Σκοποί της επίλυσης του προβλήματος

Το προκείμενο σενάριο αποσκοπεί στο να:

- Εμβραθύνουν οι εκπαιδευόμενοι στη μελέτη των αρχαιοελληνικών κειμένων μέσα από τον συσχετισμό τους με ποικίλες εκφάνσεις του κλασικού πολιτισμού, αποτυπωμένες σε εικονογραφικές αναπαραστάσεις.
- Ασκηθούν στην αναγνώριση των σύνθετων και πολύσημων σχέσεων που συντηρούνται ανάμεσα στα αρχαία κείμενα και στις εικονικές αναπαραστάσεις, οι οποίες παραπέμπουν στο περιεχόμενό τους.
- Κατανοήσουν ότι τόσο τα κείμενα όσο και οι εικόνες, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, αποκτούν νόημα μέσω του διαλόγου των δημιουργών τους, και ότι η επιβίωσή τους εξαρτάται από τον τρόπο που τα προσλαμβάνουν οι αναγνώστες/αποδέκτες τους.
- Συνειδητοποιήσουν ότι οι εικόνες που αναφέρονται στα αρχαία κείμενα δεν λειτουργούν διακοσμητικά, αλλά ότι εμπλουτίζουν και διαφωτίζουν την εξήγηση και την ερμηνεία των κειμένων αυτών.
- Εξοικειωθούν με τη βασική ορολογία που χρησιμοποιείται για τη δήλωση και τον χαρακτηρισμό αναπαραστατικών μορφών της αρχαίας και της νεότερης τέχνης.
- Αναπτύξουν την κρίση και την αισθητική τους μέσα από τη συνανάγνωση κειμένων και εικόνων.
- Καλλιεργήσουν οι εκπαιδευόμενοι τις ικανότητές τους στον οπτικό γραμματισμό (visual literacy), ώστε να είναι σε θέση να:
 - ✓ αναγνωρίζουν βασικά χαρακτηριστικά (μορφής και περιεχομένου) των εικονικών αναπαραστάσεων,
 - ✓ διατυπώνουν προτάσεις ερμηνείας για τη σημασία και το περιεχόμενό τους,
 - ✓ αναζητούν τις επιδράσεις τους και να τις συγκρίνουν μεταξύ τους,
 - ✓ εντάσσουν τις εικόνες στο ευρύτερο ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν.

1.1.3. Παράγοντες που επηρεάζουν τη λύση

— Χαρακτηριστικά εκπαιδευόμενων

Το υλικό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων απευθύνεται:

- σε μαθητές και μαθήτριες της μέσης εκπαίδευσης, που φοιτούν στη βαθμίδα του Γυμνασίου (11-14 χρόνων). Το διδακτικό σενάριο, λαμβάνοντας υπόψη το

γνωστικό background των εκπαιδευόμενων, αποβλέπει στο να τους κινητοποιήσει προς κατευθύνσεις, συχνά απρόβλεπτες σε αυτή την ηλικιακή φάση, που διαφεύγουν συχνά της προσοχής αυστηρά μετρήσιμων δεδομένων. Η ποικιλία του διδακτικού υλικού επιτρέπει ακόμη και σε λιγότερο ευνοημένους (ως προς το γνωστικό επίπεδο, τις ιδιοσυγκρασίες και τα στυλ μάθησης) εκπαιδευόμενους να συμμετάσχουν σε δημιουργικές και ελεύθερες δραστηριότητες, οι οποίες οξύνουν τη σκέψη, οδηγούν σε ανακαλύψεις και διευρύνουν τις γνώσεις και τους ορίζοντές τους.

– Περιορισμοί εκπαιδευτικού πλαισίου

Το προκείμενο σενάριο λειτουργεί συμπληρωματικά προς την παραδοσιακή διδασκαλία των ομηρικών επών στο Γυμνάσιο και δεν φιλοδοξεί να την υποκαταστήσει σε όλα της τα επίπεδα. Προσφέρεται στους εκπαιδευόμενους, υπό τον τύπο του σχεδίου δράσης (project), ως μέσο δοκιμασίας και αξιολόγησής τους σε περιοχές αρχαιογνωστικής μάθησης (όπως η συνανάγνωση κειμένου και εικόνας), που δεν είναι εύκολο να εφαρμοστούν στη σχολική τάξη. Οι εκπαιδευόμενοι, συγκεκριμένα, συμμετέχουν στην εκπόνηση του ηλεκτρονικού σεναρίου, αφού πρώτα ολοκληρωθεί η διδασκαλία της ενότητας του επεισοδίου των ομηρικών σειρήνων στην τάξη. Στη συνέχεια, σε διάστημα μιας εβδομάδας, οι εκπαιδευόμενοι εκπονούν όλες τις μαθησιακές δραστηριότητες υποχρεωτικά και διαδοχικά, ανταποκρίνονται στα σχετικά τεστ και το τελικό τους εξεταστικό δοκίμιο (φύλλο εργασίας), υποβάλλοντάς τα ηλεκτρονικά προς διορθωτική κρίση στον διδάσκοντα.

1.2. Εκπαιδευτική προσέγγιση

Το σενάριο αποτελείται από δύο κύρια μέρη: το «κειμενικό» και το «εικονιστικό». Με το πρώτο επιχειρείται η σύσταση και η συγκριτική διερεύνηση των τριών λογοτεχνικών κειμένων (του Ομήρου, του Απολλώνιου και του Λυκόφρονα), που σχετίζονται με το θέμα των σειρήνων. Το δεύτερο καλύπτει τους διαφορετικούς αναπαραστατικούς τρόπους με τους οποίους το κειμενικό θέμα των σειρήνων - φιλοξενούμενο σε διαφορετικές εκδοχές στους τρεις συντάκτες- ανακλάται στις εικονικές τους αναπαραστάσεις. Τα δύο αυτά κύρια στάδια, αν και εμφανίζονται, διαδοχικά στο σενάριο, δεν λειτουργούν αυτόνομα αλλά συνδυαστικά μεταξύ τους. Το δεύτερο, μάλιστα, στάδιο, το εικονιστικό, αφομοιώνει δεδομένα και ζητούμενα που προκύπτουν από το πρώτο στάδιο, το κειμενικό. Ο σχεδιασμός αυτός του σεναρίου υπαγορεύεται από την παιδαγωγική ανάγκη της προοδευτικής του εξέλιξης από τα απλά και συγκεκριμένα στα σύνθετα και αφηρημένα.

Με τους όρους των Terry Mayes & Sara de Freitas (2004), η εκπαιδευτική προσέγγιση που επιλέγεται στην εκπόνηση του προκείμενου σεναρίου είναι, ως προς την προοπτική της, κατά πρώτο λόγο Συσχετική/Εμπειρική (Associative), στον βαθμό που δίνεται έμφαση στην ιεραρχημένη διάσπαση των μαθησιακών δραστηριοτήτων (κύριων και υποστηρικτικών), με τις επιμέρους δεξιότητες να κατακτώνται με βάση μια προκαθορισμένη διαδοχή ψηφίδων μάθησης που

εξελίσσονται από την ανάλυση στη σύνθεση. Κατά δεύτερο λόγο, η προοπτική του σεναρίου είναι Γνωστική (Cognitive), ειδικότερα εκείνη που αναφέρεται στην εποικοδομητική κυρίως προσέγγιση, εφόσον δίνεται προτεραιότητα στην κατανόηση αλληλεπιδραστικών και ενοποιητικών αρχών που διέπουν συγγενείς κλάδους των επιστημών του ανθρώπου όπως είναι η φιλολογία, η αρχαιολογία, και η ιστορία της τέχνης. Στο πλαίσιο της προοπτικής αυτής προέχει η καλλιέργεια της μεταγνωστικής ικανότητας των εκπαιδευόμενων, με απώτερο στόχο την αυτόνομη μάθηση.

1.2.1. Περιγραφή προσέγγισης

Ειδικότερα: Στο κειμενικό μέρος το σενάριο προϋποθέτει καταρχήν προσομοιωτικού τύπου αναγνωστικές δραστηριότητες, κοινές για όλες τις ομάδες των εκπαιδευόμενων, που απαιτούν την προσεχτική αναλυτική παρατήρηση, τη σύγκριση κειμενικών δεδομένων και την αξιολόγησή τους, που παίρνει τη μορφή της παραγωγής γραπτού λόγου. Στον βαθμό που οι εκπαιδευόμενοι έχουν ήδη διδαχθεί την ενότητα του ομηρικού επεισοδίου των Σειρήνων, γνωρίζουν επομένως βασικά δεδομένα των πτυχών του υπό εξέταση του θέματος, το προσεγγίζουν στο ηλεκτρονικό περιβάλλον από μια νέα οπτική γωνία ως ερμηνευτικό πρόβλημα, στο οποίο, όπως οι μεταγενέστεροι συγγραφείς του Ομήρου (ο Απολλώνιος και ο Λυκόφρονας) καλούνται να δώσουν τις δικές τους απαντήσεις. Εμπλέκονται έτσι ενεργητικά στη μάθηση, καθώς καλούνται ως εξωτερικοί αναγνώστες-ερμηνευτές να κατασκευάσουν μέσα από διάφορες παραλλαγές τη δική τους εκδοχή, αναστοχαζόμενοι ότι στη διαχρονική τους πορεία τα θέματα και τα νοήματα των κειμένων δεν συγκροτούν αιώνιες και αμετάβλητες αλήθειες, αλλά ότι παραλλάσσονται και ότι βρίσκονται σε συνεχή διαπραγμάτευση με τους αποδέκτες και την εποχή τους. Συγκεκριμένα:

Η πρώτη εισαγωγική δραστηριότητα αποτελεί ένα είδος προβληματικής αφόρμησης, καθώς το ομηρικό θέμα δεν θεωρείται ως δεδομένο, αλλά ενταγμένο στον χώρο της μύθου, κληροδοτείται σε μεταγενέστερους συγγραφείς, οι οποίοι το παραλλάσσουν σε διαφορετικές πτυχές τους (τα μετέχοντα πρόσωπα, το περιβάλλον της ιστορίας κλπ.). Το μυθολογικό υλικό των Σειρήνων παρουσιάζεται στην ενότητα αυτή διαμελισμένο και αδιαβάθητο, με στόχο να εγείρει την απορία και τον προβληματισμό των εκπαιδευόμενων. Όπως η λέξη σειρήν συνδέεται στον λογοτεχνικό μύθο με το «δέσιμο» εκείνων που τις αντιμετωπίζουν, έτσι και το παρουσιαζόμενο υλικό σχετικά με τις μυθολογικές σειρήνες απαιτεί από τους αναγνώστες της να το «δέσουν», ώστε να αποκτήσει νόημα και λογική.

Οι τρεις επόμενες δραστηριότητες επιχειρούν να δείξουν τρόπους με τους οποίους το ετερόκλητο μυθολογικό υλικό των Σειρήνων διευθετείται σε τρεις συγγραφείς με τα αντίστοιχα κείμενά τους. Τρία δοκίμια συστήνουν χαρακτηριστικές όψεις διαχείρισης του μύθου στους τρεις συγγραφείς (στον Όμηρο, στον Απολλώνιο και στον Λυκόφρονα), οι οποίες εφαρμόζονται στα αντίστοιχα τρία, μεταφρασμένα κείμενά τους. Ουσιαστικά τα τρία δοκίμια επέχουν θέση υποστηρικτικού οδηγού

ανάγνωσης, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να είναι σε θέση να αντιληφθούν την εφαρμογή του μύθου στα αντίστοιχα τρία μεταφράσματα. Τα δοκίμια διατυπώνονται με τρόπον, ώστε να υποδεικνύουν αφενός στους εκπαιδευόμενους τα γενικά συστατικά του τρόπου χειρισμού του μύθου των Σειρήνων και να υπονοούν αφετέρου τις αποκλίσεις, τις αποσιωπήσεις ή τις προσθέσεις που προβαίνει σε στοιχεία του μύθου κάθε συγγραφέας. Οι εκπαιδευόμενοι μελετούν τα θεωρητικά δοκίμια σε συνδυασμό με τα μεταφράσματά τους, το αναλύουν στις επιμέρους ενότητές τους, και τα συγκρίνουν μεταξύ τους εντοπίζοντας αναλογίες και διαφορές. Στο πλαίσιο της πρώτης διαμορφωτικής αξιολόγησης οι εκπαιδευόμενοι ανασυνθέτουν το υπάρχον μαθησιακό υλικό και κατασκευάζουν μια δική τους εκδοχή του μύθου, αναμειγνύοντας στοιχεία του μύθου που τους εντυπωσίασαν. Η κατασκευαστική ανασύνθεση του παρελθόντος επεκτείνεται στην ερμηνεία και στην αξιολόγηση σύγχρονων όψεων του μύθου, καθώς οι εκπαιδευόμενοι ερμηνεύουν κυριολεκτικούς και μεταφορικούς ορισμούς της λέξης «σειρήνα» στο λεξικό, ενώ αποτιμούν χρήσεις ή καταχρήσεις του μύθου σε σημερινές, αγοραίες αναπαραστάσεις του.

Στο δεύτερο, εικονικό μέρος προέχει η διερεύνηση των σχέσεων ανάμεσα στα κείμενα και στις ομόθεμες εικονικές τους (αρχαίες και νεότερες) αναπαραστάσεις. Οι εκπαιδευόμενοι σε αυτή τη φάση μελετούν, μέσα από σχετικά κείμενα, αλλά και βλέπουν, με αντιπροσωπευτικά εικονικά παραδείγματα, πρώτα την πραγματολογία των ομόθεμων αναπαραστάσεων και στη συνέχεια διερευνούν τα αισθητικά τους χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα: Με επτά πρώτα ερωτήματα που αναφέρονται στους τρόπους ανάγνωσης μιας εικόνας, οι εκπαιδευόμενοι παρατηρούν τα βασικά στοιχεία τα οποία συγκροτούν τη σύνθεση μιας αρχαίας αναπράστασης. Καθώς τα εικονικά παραδείγματα, που αναφέρονται στα επτά ερωτήματα, σχετίζονται όλα με το θέμα των σειρήνων, οι εκπαιδευόμενοι, ανακαλώντας τις σχετικές με τον μύθο πληροφορίες που κατέχουν από τα κείμενα, αρχίζουν να προβληματίζονται για τα στοιχεία εκείνα των κειμένων που μπορούν να συνδέονται με τις εικόνες των σειρήνων. Η ανάγνωση ωστόσο των αρχαίων, ειδικότερα, αναπαραστάσεων επιβάλλει τη γνώση της σχετικής ορολογίας. Έτσι, οι εκπαιδευόμενοι στην επόμενη δραστηριότητα παρατηρούν, μέσα από σχετικές εικόνες, και μελετούν, μέσα από σχετικά κείμενα, υλικό που αναφέρεται: (α) στη τεχνική, (β) στα σχήματα και (γ) στους ρυθμούς των αρχαίων αναπαραστάσεων. Επιπρόσθετα, σε κάθε εικονικό παράδειγμα, οι εκπαιδευόμενοι γνωρίζουν τους ειδικούς τρόπους ταξινόμησής του με βάση τον τίτλο, τον ρυθμό, το σχήμα, τον ζωγράφο, την έδρα και τη χρονολογία της εικονικής αναπαραστάσης. Οι εκπαιδευόμενοι, εκπονώντας τις δύο προηγούμενες πραγματολογικές δραστηριότητες, αξιολογούνται τελικά με σχετικό τεστ.

Στο αισθητικό μερίδιο των εικονικών αναπαραστάσεων οι εκπαιδευόμενοι αναγνωρίζουν, με σχετικά παραδείγματα, παρατηρούν και συγκρίνουν μεταξύ τους ετερόκλητους τρόπους απεικόνισης του θέματος των σειρήνων στην αρχαία και στη νεότερη τέχνη. Αν στο πρώτο μέρος του σεναρίου γνώρισαν τον συναγωνισμό ανάμεσα σε κείμενα και σε συγγραφείς διαφορετικών εποχών, τώρα συμμετέχουν ως ερμηνευτές-θεατές σε ένα διπλό συναγωνιστικό παιχνίδι, που παίζεται: πρώτα ανάμεσα σε ζωγράφους διαφορετικών περιόδων και ύστερα ανάμεσα στους

ζωγράφους και στους συγγραφείς. Στο τέλος του σεναρίου, συμπληρώνοντας ανά ομάδες σχετικά φύλλα εργασίας, αξιολογούνται συνολικά ως προς τις γνώσεις που αποκόμισαν αλλά και ως προς τον βαθμό και το είδος των κριτικών αποτιμήσεων στις οποίες μπορούν να προβούν όσον αφορά στα κείμενα και στις εικόνες τους. Κάθε φύλλο εργασίας διατυπώνεται σε πέντε ζητούμενα, τα οποία αναφέρονται στα κείμενα και σε ομόθεμες αναπαραστάσεις τους, οι τρεις από τις από τις οποίες είναι της αρχαιοελληνικής και ρωμαϊκής εποχής και η μία της νεότερης.

1.2.2. Θεωρητική τεκμηρίωση της προσέγγισης

Η καταλληλότητα της προηγούμενης διδακτικής προσέγγισης ανταποκρίνεται σε επιστημονικά καταρχάς δεδομένα και ζητούμενα, που αναφέρονται στη συνανάγνωση του κειμένου και της εικόνας, καθώς επίσης σε κατάλληλες παιδαγωγικές θεωρίες, με βάση τις οποίες σχεδιάστηκε το προκείμενο σενάριο. Ως προς τα επιστημονικά δεδομένα και ζητούμενα, σημειώνεται ότι η διδακτική προσέγγιση ανταποκρίνεται στη διδακτική ανάγκη αναμόρφωσης και εκσυγχρονισμού των παραδοσιακών τρόπων ανάγνωσης, με τρόπον ώστε να αναδεικνύεται στη διδακτική πράξη η αρχή της «πολυτροπικότητας των «κειμένων». Ο όρος «κείμενο» στο σενάριο δεν αναφέρεται μόνο στην περιοχή του γραπτού λόγου, αλλά καλύπτει μια σύνθετη ποικιλία κοινωνικών και πολιτισμικών καταστάσεων, στάσεων και πρακτικών, που αναπαριστώνται με πολλαπλά μέσα: από γραπτά κείμενα, έντυπα ή ηλεκτρονικά, και αφίσες, μέχρι βίντεο κλιπς, κινηματογραφικές ταινίες, πάσης φύσεως λόγους, θεατρικές παραστάσεις και δρώμενα (Γεωργακοπούλου & Γούτσος, 1999).

Όσο για τον όρο «πολυτροπικότητα» (Kress & van Leeuwen, 1996) σημαίνει ότι τα κείμενα, ως μέσα, δεν παράγονται και δεν δομούνται με ένα αποκλειστικά σημειωτικό τρόπο, (λ.χ. τη γλώσσα) αλλά με πολλούς. Οι σημειωτικοί τρόποι, για παράδειγμα, που μπορεί να συνδυάζονται σε ένα ηλεκτρονικό κείμενο είναι ο γραπτός και ο προφορικός λόγος, η φωτογραφία, το σχέδιο, το σχεδιάγραμμα, το χρώμα, η γραμματοσειρά, η μουσική ο ήχος, ο ρυθμός, οι χειρονομίες κλπ. Η αρχή της «πολυτροπικότητας» των κειμένων υπακούει στις ραγδαίες αλλαγές που συμβαίνουν καθημερινά στον χώρο της ηλεκτρονικής τεχνολογίας και εκπαίδευσης, όπου, με τα πάσης φύσεως εργαλειακά μέσα, η έννοια της ανάγνωσης οπτικοποιείται ολοένα και περισσότερο, σε σημείο που το νόημα των κειμένων να μην είναι δυνατόν να γίνει κατανοητό μόνο με τη χρήση του γραπτού λόγου. Η γλώσσα στην οθόνη του υπολογιστή κατοικοεδρεύει πλέον σε ένα πολυτροπικό τοπίο, όπου συνυπάρχουν διάφοροι και ετερόκλητοι τρόποι αναπαράστασης της κειμενικής πληροφορίας. Με άλλα λόγια, η ανάγνωση του κειμένου συνεπάγεται κατανόηση της γλωσσικής και ταυτόχρονα της οπτικής ή άλλης εκφοράς του λόγου, γεγονός που έχει συνέπειες για μια νέα θεωρία της ανάγνωσης και της πρακτικής της υλοποίησης.

Ως προς την καταλληλότητα της προτεινόμενης διδακτικής προσέγγισης, η οποία στοιχειύει στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του υπό συζήτηση διδακτικού προβλήματος, σημειώνεται ότι αυτή, όπως προηγουμένως αναφέρθηκε, συνδέεται κατά πρώτο λόγο με τη «συσχετική/εμπειρική» προοπτική. Στο πλαίσιο της οι

ιεραρχημένες μαθησιακές δραστηριότητες εμπεριέχουν την προϋπόθεση της προοδευτικής μετάβασης/κλιμάκωσης από τις μικρότερες και απλούστερες ψηφίδες μάθησης στις περισσότερες και πιο σύνθετες. Εξάλλου, η βαθμιδωτή αυτή κλίμακα σχεδιασμού του σεναρίου στον τύπο του bottom up, ανταποκρίνεται στο γνωστικό επίπεδο (πραγματικό και ενδυνάμει) των εκπαιδευόμενων μαθητών του Γυμνασίου. Ως προς την ανταπόκριση της προτεινόμενης διδακτικής προσέγγισης προς τη «γνωστική» προοπτική (κυρίως του σκέλους της επικοινωνίας) αυτή τεκμηριώνεται στη βάση του ότι η κατανόηση των περιεχομένων του σεναρίου κατορθώνεται, όχι ως απορρόφηση πληροφοριών, αλλά ως ενεργητική διαδικασία οικοδόμησης νέων μορφών γνώσης μέσα από την εμπλοκή των εκπαιδευόμενων σε δραστηριότητες (κύριες και δευτερεύουσες).

Εξάλλου δεν απουσιάζουν από τον σχεδιασμό του σεναρίου παιδαγωγικές αρχές της:

- Αυτόνομης και συνεργατικής μάθησης, στον βαθμό που δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να μελετούν, να παρατηρούν, να συγκρίνουν κείμενα και/με εικόνες και να παράγουν δικό τους λόγο, που έχει νόημα για τους ίδιους, συνδυάζοντας διαφορετικές ψηφίδες του μαθησιακού υλικού και τρόποι ομαδικής εργασίας ανά ομάδες.
- Διερευνητικής μάθησης, καθώς, μέσα από το ηλεκτρονικό περιβάλλον, παρέχονται στους εκπαιδευόμενους:
 - ✓ παραδείγματα και αναθέσεις εργασιών πάνω σε προβληματο-κεντρικές καταστάσεις, που προϋποθέτουν οργάνωση/ιεράρχησή του μαθησιακού υλικού και αξιολόγησή του.
 - ✓ η δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα, να διατυπώνουν υποθέσεις και να προβαίνουν σε συνεπαγωγές βασισμένες στο γραπτό λόγο, διατυπώνοντας ελεύθερα τις απόψεις τους.

1.3. Εκπαιδευτικό σενάριο

1.3.1. Εμπλεκόμενοι ρόλοι

Οι ρόλοι που εμπλέκονται στις διδακτικές δραστηριότητες του προκείμενου σεναρίου περιορίζεται στους μαθητές. Συγκεκριμένα, οι 18 μαθητές για τους οποίους προορίζεται το σενάριο, προϋποτίθεται ότι είναι χωρισμένοι σε 6 ομάδες των τριών σύμφωνα με τους επόμενους όρους:

- Οι ομάδες διακρίνονται κατά το δυνατόν ως προς το φύλο, τις γνωστικές τους ικανότητες και το στυλ μάθησης.
- Τα ζητούμενα των δύο τεστ αξιολόγησης είναι κοινά για όλες τις ομάδες.
- Τα ζητούμενα των τελικών φύλλων εργασίας έχει καθοριστεί να είναι κοινά ανά δύο ομάδες (1 και 2, 3 και 4, 5 και 6). Η συνεργασία στη φάση αυτή επιτρέπεται μόνο μεταξύ των ομάδων που έχουν διαφορετικά υπό διερεύνηση θέματα.
- Στο προκείμενο σενάριο έχει οριστεί η ομάδα 1 να επικοινωνεί με την 4, η 2 με την 6, η 3 με την 5.

1.3.2. Δραστηριότητες κάθε ρόλου

Το σενάριο, στα δύο μέρη του (το «κειμενικό» και το «εικονικό») αποτελείται από τις εξής δραστηριότητες:

1. Τις «μαθησιακές» δραστηριότητες, που περιλαμβάνουν το κύριο μαθησιακό υλικό (κειμενικό και εικονιστικό).
2. Τις δραστηριότητες «υποστήριξης», οι οποίες συμπληρώνουν και διαφωτίζουν την κατανόηση των μαθησιακών δραστηριοτήτων.
3. Τις δραστηριότητες «αξιολόγησης», με τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι δοκιμάζονται και ελέγχονται ως προς ως προς τον βαθμό και το είδος της πρόσληψης του μαθησιακού υλικού (κύριου ή/και υποστηρικτικού).

Δραστηριότητες πρώτου μέρους:

1. Αποτελείται από τέσσερις (4) μαθησιακές δραστηριότητες. Η πρώτη είναι εισαγωγική, και περιλαμβάνει γενικά πληροφοριακά στοιχεία για τον μύθο των σειρήνων (την καταγωγή του, τις λογοτεχνικές του εκδοχές και τον λεξιλογικό σχολιασμό της λέξης σειρήν). Οι υπόλοιπες τρεις επισημαίνουν τους ειδικότερους τρόπους «επιτέλεσης» (performance) του σχετικού μύθου σε τρεις ποιητές (στον Όμηρο, στον Απολλώνιο Ρόδιο και στον Λυκόφρονα).
2. Τρεις (3) δραστηριότητες υποστήριξης, που παραδειγματίζουν το μαθησιακό υλικό των τριών προηγούμενων μαθησιακών δραστηριοτήτων και περιλαμβάνουν τα τρία κείμενα σε μετάφραση των προηγούμενων ποιητών. Πρόκειται, συγκεκριμένα, για τα μεταφρασμένα κείμενα της Οδύσσειας, των Αργοναυτικών και της Αλεξάνδρας.
3. Μία (1) δραστηριότητα διαμορφωτικής αξιολόγησης (test) κοινή και για τις 6 ομάδες των εκπαιδευόμενων, που αναφέρεται σε ζητούμενα των τεσσάρων μαθησιακών δραστηριοτήτων και των τριών της υποστήριξης.

Δραστηριότητες δεύτερου μέρους:

Αποτελείται από δύο ενότητες (την πραγματολογική και την αισθητική). Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει:

4. Δύο (2) μαθησιακές δραστηριότητες. Η πρώτη, με εικονικά παραδείγματα του μύθου των σειρήνων, εισάγει, υπό τη μορφή επτά ερωτημάτων, τους εκπαιδευόμενους σε τρόπους ανάγνωσης αναπαραστάσεων του σχετικού μύθου. Η δεύτερη μαθησιακή δραστηριότητα εξηγεί στους εκπαιδευόμενους όψεις και χαρακτηριστικά της τέχνης των αρχαιοελληνικών αγγείων (της τεχνικής, των σχημάτων και των ρυθμών των αρχαίων αγγείων).
5. Τρεις (3) επόμενες δραστηριότητες υποστήριξης. Αναφέρονται στην αμέσως προηγούμενη, μαθησιακή δραστηριότητα, και περιλαμβάνουν παραδειγματικές αναπαραστάσεις: (α) των τεχνικών, (β) των σχημάτων και (γ) των ρυθμών των αρχαιοελληνικών αγγείων.

6. Μια (1) επιλογική δραστηριότητα τελικής αξιολόγησης (test) των εκπαιδευομένων. Κλείνει την πρώτη (πραγματολογική) ενότητα του δευτέρου μέρους του σενάριου, και είναι κοινή και για τις έξι ομάδες μαθητών. Περιέχει ζητούμενα τα οποία προκύπτουν από τη δεύτερη μαθησιακή δραστηριότητα και από τις τρεις δραστηριότητες υποστήριξής της.

Η δεύτερη ενότητα του δευτέρου μέρους περιλαμβάνει:

7. Μια (1) μαθησιακή δραστηριότητα, που παρέχει πληροφοριακά στοιχεία για την κυκλοφορία του μύθου των σειρήνων, κατά κύριο λόγο, στην αρχαία και, κατά δεύτερο λόγο, στη νεότερη τέχνη.

8. Την προηγούμενη δραστηριότητα επεξηγούν τρεις (3) δραστηριότητες υποστήριξης. Καθεμιά από τις δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνει: (α) τέσσερις εικονογραφικές αναπαραστάσεις του μύθου των σειρήνων (τρεις από την αρχαία και μία από τη νεότερη τέχνη), οι οποίες συνοδεύονται με (β) τα σχετικά κατατοπιστικά στοιχεία τους (λ.χ. χρονολογία εικόνας, είδος εικόνας, ζωγράφος (αν υπάρχει), τόπος φιλοξενίας της εικόνας και προέλευσης) και (γ) διαφωτιστικά σχόλια.

9. Το σενάριο ολοκληρώνεται με τρία (3) εξεταστικά δοκίμια στον τύπο των φύλλων εργασίας, τα οποία προορίζονται για τις έξι διαφορετικές ομάδες των δεκαοχτώ μαθητών. Κάθε εξεταστικό δοκίμιο αναφέρεται άμεσα στις τρεις προηγούμενες δραστηριότητες υποστήριξης και περιλαμβάνει πέντε κύρια ζητούμενα, στα οποία οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, απαντούν αναπτύσσοντας ελεύθερα τις απόψεις τους.

Συνολικά επομένως: το σενάριο περιλαμβάνει επτά (7) μαθησιακές δραστηριότητες, εννέα (9) δραστηριότητες υποστήριξης και πέντε (5) δραστηριότητες αξιολόγησης.

1.3.3. Ροή δραστηριοτήτων

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σενάριο προβλέπει την ύπαρξη τριών φάσεων (Acts) στην εκπαιδευτική διαδικασία.

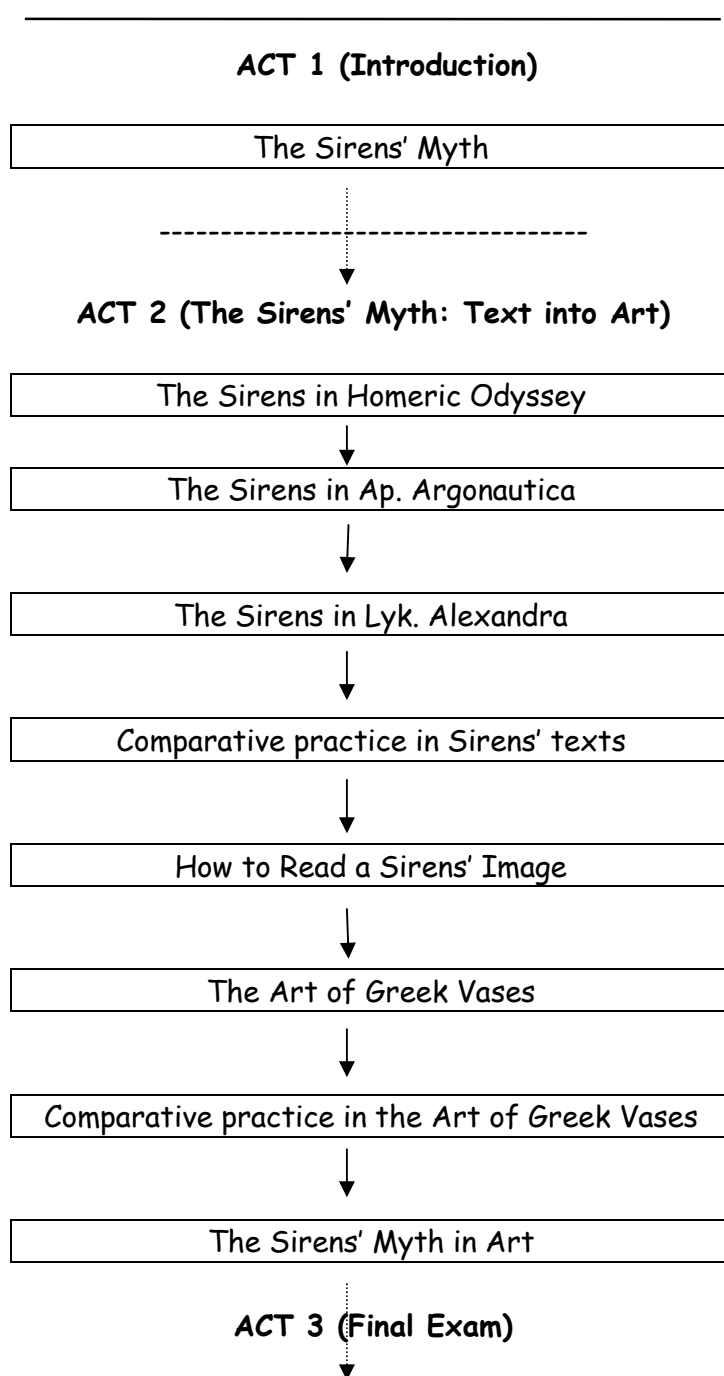
1. Στην πρώτη φάση Act 1 (Introduction) προσφέρεται στους εκπαιδευόμενους μια εισαγωγική διάλεξη για τον μύθο των Σειρήνων. Η φάση αυτή αποτελείται από μία μόνο δραστηριότητα τύπου «Learning Activity».

2. Στη δεύτερη φάση Act 2 (The Sirens' Myth: Text into Art) παρουσιάζεται στους εκπαιδευόμενους αλληλουχία 6 διαλέξεων και δύο τεστ εξάσκησης. Προηγούνται τρεις διαλέξεις σχετικές με το πώς εμφανίζονται σε τρία κειμενικά περιβάλλοντα, που απολήγουν σε μια σχετική δραστηριότητα αξιολόγησης. Έπονται τρεις διαλέξεις για τις εικονογραφικές αναπαραστάσεις του μύθου στην αρχαία και στη νεότερη τέχνη, που διαμεσολαβούνται από μία δραστηριότητα αξιολόγησης σχετικής με το πώς απεικονίζονται οι σειρήνες στα αρχαία αγγεία. Ορίζουμε, κατ' επέκταση, στη δεύτερη αυτή φάση ένα Act, αποτελούμενο από ένα σύμπλεγμα δραστηριοτήτων (activity structure) μάθησης και αξιολόγησης, τύπου «sequence». Η σειρά των δραστηριοτήτων που αποτελούν το σύμπλεγμα ακολουθεί την επιθυμητή αλληλουχία των έξι διαλέξεων και των δύο τεστ.

3. Στην τρίτη, τέλος, φάση, Act 3 (Final Exam), οι εκπαιδευόμενοι ελέγχονται συνολικά ως προς τις γνώσεις τους σχετικά με την κυκλοφορία του μύθου των σειρήνων στα κείμενα και στις εικόνες.

Η ροή αυτή αναπαρίσταται γραφικά στο επόμενο σχήμα, όπου και ορίζεται ένα Play με τρία Acts. Στο Act 1 (Introduction) ορίζεται μόνο η εισαγωγική δραστηριότητα διάλεξης, στο Act 2 (The Sirens' Myth: Text into Art) ορίζονται με κατάλληλες συνδέσεις οι διαθέσιμες δραστηριότητες διαλέξεων και αξιολόγησης, ενώ στο Act 3 (Final Exam) ορίζεται η τελική δραστηριότητα αξιολόγησης.

PLAY 1

Comparative practice in the Sirens' Myth (Texts and Art, 1, 2, 3)

1.3.4. Τεκμηρίωση σεναρίου

Στον βαθμό που το εκπαιδευτικό σενάριο (1.3.) είναι φυσιολογική προέκταση των όσων αναφέρονται στη εκπαιδευτική προσέγγιση (1.2.), τεκμαίρεται η συνάφεια και η συμφωνία ανάμεσα στα δύο αυτά μέρη.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΜΕ ΟΡΟΥΣ IMS LEARNING DESIGN

2.1. Ρόλοι εκπαιδευτικού σεναρίου

Σύμφωνα με τα προηγούμενα, το σενάριο ορίζει την ύπαρξη ενός μόνο ρόλου, αυτόν του εκπαιδευόμενου. Στην ορολογία της προδιαγραφής IMS Learning Design ο ρόλος αυτός είναι τύπου «Learner»

Όνομα ρόλου (Name)	Τύπος ρόλου (Type)
Student	Learner

2.2. Κατηγορίες Δραστηριοτήτων Εκπαιδευτικού Σεναρίου

Με όρους της προδιαγραφής IMS Learning Design οι μαθησιακές δραστηριότητες, ως δραστηριότητες διάλεξης (Lecture), και της αξιολόγησης ως Test θεωρούνται τύπου «Learning Activity».

Κατηγορία (Name)	Κωδικός (Identifier)	Τύπος (type)
Lecture	Lecture	Learning
Test	Test	Learning

2.3. Δραστηριότητες Εκπαιδευτικού Σεναρίου

Στην ορολογία της προδιαγραφής IMS Learning Design οι δραστηριότητες του εκπαιδευτικού σεναρίου, τύπου Learning Activity, έχουν ως εξής:

Τίτλος Δραστηριότητας (Activity Title)	Τύπος (Type)	Ρόλοι (Roles)	Περιβάλλοντα (Environments)	Ολοκλήρωση (Complete)
Act 1 (Introduction)				
The Sirens' Myth	Lecture	Learner	-	Time Limit

(Introduction)				
Act 2 (The Sirens' Myth: Text into Art)				
The Sirens in the Homeric Odyssey	Lecture	Learner	Supportive text for the Odyssey	Time Limit
The Sirens in Ap. Argonautica	Lecture	Learner	Supportive text for the Argonautica	Time Limit
The Sirens in Lykophron's Alexandra	Lecture	Learner	Supportive text for the Alexandra	Time Limit
Comparative practice in Sirens' texts	Test	Learner	Supportive texts for the Odyssey, for the Argonautica, for the Alexandra	Time Limit
How to Read a Siren's Image	Lecture	Learner	-	Time Limit
The Art of Greek Vases	Lecture	Learner	Exempla for the Technic Exempla for the Schemata Exempla for the Rythms of the Greek Vases	Time Limit
Comparative practice in the Art of Greek Vases	Test	Learner	Exempla for the Technic Exempla for the Schemata Exempla for the Rythms of the Greek Vases	Time Limit
The Sirens' Myth in Art	Lecture	Learner	Exempla 1 Exempla 2 Exempla 3	Time Limit
Act 3 (Final Exam)				
Comparative practice of the Sirens' Myth (Texts and Art 1)	Test	Learner	Exempla 1	Time Limit
Comparative practice of the Sirens' Myth (Texts and Art 2)	Test	Learner	Exempla 2	Time Limit
Comparative practice of the Sirens' Myth (Texts and Art 3)	Test	Learner	Exempla 3	Time Limit

2.4. Περιβάλλοντα που υποστηρίζουν τις δραστηριότητες του Εκπαιδευτικού Σεναρίου

Οι δραστηριότητες υποστήριξης απαρτίζουν το επιπρόσθετο υποστηρικτικό υλικό (Περιβάλλον = Environment) τόσο για τις διαθέσιμες δραστηριότητες τύπου Lecture όσο και για τις δραστηριότητες τύπου Test.

Όνομα Περιβάλλοντος (Environment Name)	Επιπρόσθετο Υλικό (Learning Objects)	Σχετικές δραστηριότητες (Activities)
--	--------------------------------------	--------------------------------------

Κειμενικό υλικό για τις ομηρικές Σειρήνες (Supportive text for the Odyssey)	Homer' Odyssey text	Διάλεξη: The Sirens in the Homeric Odyssey
Κειμενικό υλικό για τις Σειρήνες στα Αργοναυτικά του Απολλώνιου Ρόδιου (Supportive text for the Argonautica)	Argonautica's text	Διάλεξη: The Sirens in Appolonius' Argonautica
Κειμενικό υλικό για τις Σειρήνες στην Αλεξάνδρα του Λυκόφρονα (Supportive text for The Alexandra)	Alexandra's text	Διάλεξη: The Sirens in Lykphron's Alexandra
Παραδείγματα στην τέχνη των αγγείων (Exempla in the Art of Greek Vases)	Exempla for the Technic Exempla for the Schemata Exempla for the Rhythms of the Greek Vases	Διάλεξη: The Art in Greek Vases
Παραδείγματα για τον μύθο των Σειρήνων στην αρχαία και στη νεότερη τέχνη (The Sirens' Myth in Ancient and Modern Art)	Exempla 1 Exempla 2 Exempla 3	Διάλεξη: The Sirens' Myth in Art

2.5. Γραφική Αναπαράσταση Ροής Δραστηριοτήτων Εκπαιδευτικού Σεναρίου

Βλέπε παραπάνω 1.3.3.

2.6. Εισαγωγή Ψηφιακών Πόρων

2.6.1. Για τις Δραστηριότητες

Όνομα Δραστηριότητας (Activity Name)	Πόροι (Resources)	Πρωτεύον Πόρος (Primary Resource)
The Sirens' Myth (Introduction)	Sirens_Introd.html links.html	Sirens_Introd.html
The Sirens in the Homeric Odyssey	Sirens_Odyssey.html links.html	Sirens_Odyssey.html
The Sirens in Ap. Argonautica	Sirens_Argonautica.html	Sirens_Argonautica.html
The Sirens in Lykophron's Alexandra	Sirens_Alexandra.html	Sirens_Alexandra.html
Comparative practice in Sirens' texts	Test1.html Starb_logo.jpg	Test1.html

How to Read a Siren's Image	Read_Image.html Sirens1.jpg Sirens2.jpg Sirens3.jpg Sirens4.jpg Sirens5.jpg Sirens6.jpg Sirens7.jpg	Read_Image.html
The Art of Greek Vases	Art_vases.html	Art_vases.html
The Sirens' Myth in Art	Sirens_Art.html	Sirens_Art.html
Comparative practice in the Art on Greek Vases	Test2.html kylix.jpg birds.jpg krater.jpg	Test2.html
Comparative practice of the Sirens' Myth (Texts and Art 1)	Assignment1.html	Assignment1.html
Comparative practice of the Sirens' Myth (Texts and Art 2)	Assignment2.html	Assignment2.html
Comparative practice of the Sirens' Myth (Texts and Art 3)	Assignment3.html	Assignment3.html

2.6.1. Για το Υποστηρικτικό Υλικό

Όνομα Περιβάλλοντος (Environment Name)	Μαθησιακά Αντικείμενα Learning Objects	Πόροι Resources	Πρωτεύον πόρος Primary res.
Supportive text for the Odyssey	Homer' Odyssey text	Odyss_text.html	Odyss_text.html
Supportive text for the Argonautica	Argonautica's text	Argon_text.html	Argon_text.html
Supportive text for the Alexandra	Alexandra's text	Alex_text.html	Alex_text.html
Exempla in the Art of Greek Vases	Exempla for the Technic Exempla for the Schemata	Tec_examp.html Melan1.jpg Erythr1.jpg Sxim_examp.html Amforeus.jpg Aryballos.jpg Krater.jpg Kylix1.jpg Lekythos.jpg Oenochoe.jpg Skyfos.jpg Stamnos.jpg	Tec_examp.html

	Exempla for the Rhythms of the Greek Vases	Ryt_examp.html Protogeom1.jpg Geometr1.jpg Anatol1.jpg	Ryt_exemp.html
The Sirens' Myth in Ancient and Modern Art	Exempla1	Exempla_1.html pic1.jpg pic1.1.jpg pic2.jpg pic3.jpg pic4.jpg	Exempla_1.html
	Exempla2	Exempla_2.html pic5.jpg pic6.jpg pic7.jpg pic8.jpg	Exempla_2.html
	Exempla3	Exempla_3.html pic9.jpg pic10.jpg pic11.jpg pic11.1.jpg pic12.jpg	Exempla_3.html

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ASK-LDT-UPMSc

3.1. Ανάπτυξη Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

3.1.1. Ηλεκτρονικό Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο

Βλέπε σχετικά τα μέρη 1.2.1., 1.3.2. και 2.6.1.

3.1.2. Επιπρόσθετο Υποστηρικτικό Υλικό

Βλέπε σχετικά 1.2.1., 1.3.2. και 2.6.2.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- D. Buitron - O. and Beth Cohen. 1995. «Between Skylla and Penelope. The Female Characters of the Odyssey in Archaic and Classical Art», στον τόμο B. Cohen (επιμ.), *The Distaff Side. Representing the Female in Homer's Odyssey*. Νέα Υόρκη-Οξφόρδη: Oxford University Press, σσ. 29-58.
- A. Δ. Βολτής. 1988. *Απολλωνίου Ρόδιου, Αργοναυτικά. Μεταφορά στη νεοελληνική γλώσσα των 4 βιβλίων των Ραψωδιών*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- A. Γεωργακοπούλου-Δ. Γούτσος. 1999. *Κείμενο και Επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- K. Γρύλλος. 1999. «Όψεις της ποιητικής γοητείας. Ο Οδυσσέας και οι Σειρήνες στο μ της Οδύσσειας», *Φιλολόγος* 97, 322-336.
- G. Kress, and T. van Leeuwen. 1996. *Reading images. The Grammar of Visual Design*. Λονδίνο: Routledge.
- S. Lowenstam. 1992. «The Use of Vase-Depictions in Homeric Studies», *TAPhA* 112, 165-198.
- T. Mayes and S. de Freitas. 2004. «Review of E-Learning Frameworks, Models and Theories: JISC E-Learning models Study, JISC.
- Γ. Μεταξιώτης. 2000. «Η εικόνα στην εκπαίδευση», ηλεκτρονικό περιοδικό Γλωσσικός υπολογιστής 2, http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/thematikes/new_print/3/1.htm
- Φ. Παιδής. 2004. *Λυκόφρονος, Αλεξάνδρα. Μετάφραση-σημειώσεις*. Αθήνα: Στιγμή.
- Λ. Πόλκας, «Ο Οδυσσέας και οι Σειρήνες στην ομηρική Οδύσεια και στον Κάφκα» στον ηλεκτρονικό κόμβο του Κ.Ε.Γ.: <http://www.komvos.edu.gr/diaglossiki/methodology/Anakoinoseis_Eisigiseis/periechom.htm>
- M. Τιβέριος. 1996. *Ελληνική τέχνη. Αρχαία Αγγεία*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.